

Toelichting IP 2024-2027

Bestuursorganen en -ondersteuning

1. Geo-Informatie: innovatieve investeringen

De technische ontwikkelingen in het meten en landmeetkundig verwerken van gegevens en de ontwikkelingen op het gebied van de Geografische Informatie Systemen (GIS) gaan dusdanig hard dat jaarlijks ruimte wordt gevraagd voor innovatieve investeringen. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn draagbare pencomputers voor het meten, elektronische dieptemeting en reflectorloze achymeters. De kapitaallasten van deze investeringen worden opgevangen in de exploitatie van de afdeling SIM SO-SB.

Gezondheid, sociale structuur en maatschappelijke ondersteuning

2. Wijk-, buurt- en dorpsbudget

Op basis van signalen van wijk- en buurttafels en wijk- en buurtraden komen er knelpunten naar voren over jeugdoverlast, voorzieningen voor jongeren en ouderen en inrichting van de openbare ruimte. Voorwaarde voor aanwending van dit budget is dat het initiatief uitgaat van de bewoners zelf en dat er voor de uitvoering van maatregelen voldoende draagvlak is bij bewoners en belanghebbenden.

Veiligheid

3. Vervanging en nieuwe voertuigen THOR

Een van de voertuigen die Stadstoezicht in gebruik heeft ten behoeve van inzet voor integrale toezicht en handhaving openbare ruimte, is in 2025 aan vervanging toe. De afschrijvingstermijn van dit voertuigen 5 jaar.

Een van de voertuigen die Stadstoezicht in gebruik heeft ten behoeve van inzet voor integrale toezicht en handhaving openbare ruimte, is in 2025 aan vervanging toe. De afschrijvingstermijn van dit voertuigen 5 jaar.

Daarnaast is de Ford Transit in 2024 aan vervanging toe. Deze was abusievelijk niet eerder in het investeringsplan vermeld, maar deze is afgeschreven en aan vervanging toe. Bovendien is het een dieselveertuig wat mogelijk voor problemen kan zorgen op het moment dat er strengere milieueisen in de stad gehanteerd gaan worden. Dit voertuig wordt voornamelijk door SVV (samen voor veilig) gebruikt voor het vervoeren van fietswrakken en allerlei andere zaken verwijderen van de openbare weg. Naast deze taken gebruiken wij de bus ook om ons zelf te verplaatsen met fietsen naar locaties die verder weg liggen om zo toch op de fiets meer zichtbaar te zijn in de wijk waardoor we niet te veel tijd verliezen met de reisafstand op de fiets. Ook wordt dit voertuig gebruikt voor de buurtwaggen te trekken (dit is het enige voertuig die deze aanhanger kan trekken) voor de informatiepunten in de wijk.

4. Samenvoeging meldkamer-CTR, verbouwing

Voor de samenvoeging van Meldkamer en CTR in het Stads kantoor, is een investering nodig van € 1.250.000. Deze investering is vanwege de verschillende afschrijvingstermijnen gesplitst in verbouwing / inrichting / ICT.

5. Openbare verlichting; vervanging armaturen
Het beleidsplan openbare verlichting 2012-2016 wordt gecontinueerd. Waarbij de vervanging van armaturen en lichtmasten voor steeds duurzamere exemplaren wordt doorgezet tot en met 2029. Dekking van de kapitaallasten vindt plaats binnen reguliere middelen.
6. Openbare verlichting; vervanging lichtmasten
Het beleidsplan openbare verlichting 2012-2016 wordt gecontinueerd. Waarbij de vervanging van armaturen en lichtmasten voor steeds duurzamere exemplaren wordt doorgezet tot en met 2029. Dekking van de kapitaallasten vindt plaats binnen reguliere middelen.

Gelijke kansen op talentontwikkeling

7. Onderwijsleerpakket
Voor onderwijsleerpakketten (OLP) is in 2026 en 2028 een bedrag opgenomen van € 133.756.
8. KC Stadshart nieuwbouw school en kinderopvang
Het Bossche Broek is in 2020 gedefuseerd tot twee afzonderlijke basisscholen, KC Het Stadshart en KC Zuiderster. KC Het Stadshart is gevestigd in de binnenstad en KC Zuiderster is gehuisvest in Zuid. Beide locaties zijn toe aan vernieuwing van de huisvesting, waarbij de druk ligt locatie op Zuid.
Voor beide locaties is in 2018/19 een stedenbouwkundig onderzoek uitgevoerd naar de meest optimale variant. De uitkomst is dat beide scholen op de huidige locaties gehuisvest blijven.
Uitgangspunt is op beide locaties een volwaardig kindcentrum waarmee de doorgaande leerlijn wordt geborgd. De twee locaties kennen hun eigen complexiteit, Het Stadshart is gelegen in de binnenstad, de locatie Zuiderster is recent benoemd tot gemeentelijk monument. Om deze redenen wordt eerst een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor elk van beide locaties. Hiervoor is een krediet van € 150.000 beschikbaar (begroting 2021). Realisatie vindt plaats na besluitvorming op basis van de uitkomsten van de haalbaarheidsonderzoeken. Een exacte planning moet nog uitgewerkt worden. In de planning is namelijk nog geen rekening gehouden met bijvoorbeeld archeologisch onderzoek of andere invloeden op de planning. Dit wordt meegenomen in de verdere uitwerking.
9. Basisschool de Hoogakker vernieuwing oudste delen
De oudste delen van basisschool de Hoogakker in Nuland toe aan vernieuwing.
Uitgangspunt hierbij is vernieuwing van de huisvesting op de huidige locatie met behoud van de meest recente gebouwdelen.
10. Nieuwbouw school en kinderopvang Groote Wielen NO-hoek
In 2022 wordt het bestemmingsplan voor de noordoosthoek van de Groote Wielen vastgesteld. In dit gebied worden naar verwachting 2.300 tot 3.000 woningen gerealiseerd. De onderwijsbehoefte voor de kinderen uit deze wijk wordt ingeschat op minimaal 2 permanente schoollocaties voor 500 leerlingen in het basisonderwijs (1 leerling per 2 gerealiseerde woningen) en een semipermanente school om de piek op te vangen. De eerste school wordt gebouwd in 2026. De voorbereidingen voor de tweede school starten

in 2026.

Aanvullend op de onderwijsbehoefte wordt voorzien in een sportzaal (capaciteit van 2 gymzalen). De investeringskosten voor de sportzaal zijn opgenomen onder nr. 54.

11. Extra investeren onderwijshuisvesting 2025

Uw raad heeft in het bestuursakkoord voor de jaren 2023, 2024, 2025 jaarlijks €5 miljoen vrijgemaakt voor versnelling van de onderwijshuisvestingsopgave. Het college werkt dit verder uit.

12. Vervangende nieuwbouw De Hobbit

Stijgende bouwkosten KC de Hobbit

Voor onze onderwijshuisvesting stelt de raad kredieten beschikbaar. Deze kredieten worden aan het begin van een proces voor de onderwijshuisvesting vastgesteld. Zo is ook voor de vernieuwing van KC de Hobbit een investeringskrediet beschikbaar gesteld in de begroting van 2020. De daadwerkelijke realisatie vindt dit jaar plaats. In de tussentijd zijn de bouwkosten als gevolg van mondiale ontwikkelingen gestegen. Voor KC De Hobbit betekent dit dat de totale projectkosten (op basis van recente bouwkostenramingen) een overschrijding wordt verwacht van circa € 1mln als gevolg van gestegen bouwkosten. Naast de gestegen bouwkosten zien we op basis van het huidige leerlingaantal en de nieuwe leerlingenprognose een stijging van het aantal leerlingen. Hiervoor is een uitbreiding van circa 150 tot 200 m2 nodig met € 500K extra kosten als gevolg. In het ontwerp is flexibiliteit opgenomen waardoor ook na de realisatie ingespeeld kan worden op krimp of uitbreiding.

In totaal is een bedrag van € 1,5 miljoen nodig.

13. Ventilatieopgave scholen

Zie nr. 15.

14. Verduurzaming div. Gemeentelijke OHV panden

We vinden het belangrijk dat leerlingen in een duurzame en fijne omgeving onderwijs kunnen krijgen. Wij hebben hierbij een bijzondere verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting die in ons eigendom is. In 2022 hebben we geïnvesteerd in CO2 melders en heeft een ventilatiecoach de Bossche schoolgebouwen bezocht.

De gebouwen van De Duizendpoot, Het Rondeel, Kameleon (de Graaf) en De Haren zijn ongeveer 20 jaar oud, een logisch moment voor groot onderhoud. Aangevuld met het inzicht van de CO2 melders en de uitkomsten van het onderzoek van de ventilatiecoach stellen we voor aanvullende middelen in te zetten om de ventilatie te verbeteren en om deze gebouwen verder te verduurzamen. We verwachten dit voor circa € 1 miljoen per locatie uit te kunnen voeren.

In totaal is hiervoor € 4 miljoen benodigd.

15. Verbetering ventilatie (Gemeentelijke delen) scholen

Afgelopen jaar hebben verschillende schoolbesturen met behulp van SUVIS geïnvesteerd in de verbetering van de ventilatie-installatie van een aantal scholen. Eerder hebben we al besloten om hieraan bij te dragen voor de ruimtes die wij als gemeente verhuren aan onze maatschappelijke partners zoals de kinderopvang. We zien nu dat dit grotere investeringen vraagt van de schoolbesturen als gevolg van gestegen bouwkosten waardoor de realisatie onder druk staat. In lijn met andere Brabantse gemeenten stellen we voor hieraan een bijdrage te leveren. In totaal wordt maximaal € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld. € 1

miljoen is opgenomen in de begroting, in lijn met de voorjaarsnota 2024, € 0,3 miljoen betreft omgebogen kredieten (nr. 13) en het restant dekken we uit de versnellingsopgavemiddelen.

16. Internationale Schakel Klas (ISK)

De ISK verzorgt het nieuwkomersprogramma in het voortgezet onderwijs aan jongeren met een migratieachtergrond. De ISK is nu tijdelijk gehuisvest in het voormalige Jeroen Bosch College. We willen deze school een stabiele en zekere leeromgeving bieden in het naar verwachting vrijkomende Dieze College. We streven naar onderwijshuisvesting voor de ISK in een harmonicamodel, omdat de instroom van leerlingen in de tijd sterk fluctueert. Door te werken met een harmonicamodel kunnen we naar verwachting ook beter ruimte bieden aan de ateliers. We werken hiervoor scenario's uit.

17. Spoedvoorzieningen

Er zijn jaarlijks middelen benodigd om voorzieningen in de huisvesting te treffen, die geen uitstel kunnen hebben, zodat de voortgang van het onderwijs niet belemmerd wordt.

18. MOP BBS en MFA

Door de wetswijziging in de financiering van het onderhoud van schoolgebouwen is in afstemming met de schoolbesturen besloten dat zij zullen zorgdragen voor het eigendomsbeheer van schoolgebouwen met uitzondering van BBS-en, MFA's en gebouwen met enkel zelfstandige kinderopvang. Voor die gebouwen zorgt de gemeente voor het eigendomsbeheer en de onderwijsinstellingen dragen dan bij in de onderhoudslast. Hierover zijn afspraken gemaakt. Voor de exploitatie van deze gebouwen is het noodzakelijk geld voor onderhoud te reserveren. Daartoe is in 2024 nog een krediet nodig van € 129.000. Jaarlijks wordt het onderhoud ten laste van de exploitatie verhoogd met eenzelfde bedrag. De hieruit voortvloeiende kosten komen ten laste van de reserve onderwijshuisvesting.

19. JOP's/Wijkspeelplaatsen

Op 17 juni 2003 is de nota "Ruimte voor jongeren in eigen domein"(03.0281) vastgesteld door de gemeenteraad. JOP's worden op locaties geplaatst waar overlast van jongere groot is en waarmee deze overlast teruggedrongen of geconcentreerd wordt. Deze locaties worden in overleg met jongerenwerk en politie vastgesteld. Met het budget wordt sturing gegeven aan de aanpak van jeugdoverlast.

20. Sociaal culturele centra en buurthuizen

We investeren in de panden van de sociaal culturele centra en buurthuizen. We zetten in op het optimaliseren van het huurdersonderhoud en maken de inrichting aantrekkelijk voor toekomstig gebruik. Daarnaast investeren we in de sociale netwerken en structuren die zorgen voor de exploitatie van de sociaal culturele centra en buurthuizen. Deze investeringen zijn gericht om de huidige activiteiten (voor diverse doelgroepen) te continueren en de dienstverlening aan te laten sluiten bij de toekomstige wensen en mogelijkheden van de inwoners.

21. Verbeteren sociaal culturele accommodaties

Voor het verbeteren van de sociaal culturele accommodaties wordt jaarlijks een onrendabele investering van € 89.000 geraamd. Dit bedrag is bedoeld voor het verbeteren van de gebouwen en het uitvoeren van het Beleidskader Accommodatiebeleid (mogelijke afstoting van een aantal gebouwen en gedeeld/multifunctioneel gebruik van sociaal culturele accommodaties).

Verstedelijking en wonen

22. Flexwoningen

Om de druk op de woningmarkt ook op korte termijn te verlichten, worden flexwoningen gerealiseerd. In lijn met het Bestuursakkoord wordt inmiddels gewerkt aan locaties voor de vijfde tranche flexwoningen. Doordat beschikbare locaties steeds vaker complex zijn, maakt dat de (toch al krappe) businesscase nog lastiger wordt. Om ook de komende projecten haalbaar te maken, wordt financieel bijgedragen (in de vorm van plankosten, leges en bouwrijp maken).

23. Investerings grondbedrijf

Voor de voortgaande ontwikkeling van bestemmingsplannen is het noodzakelijk dat het grondbedrijf aankopen doet, voorbereidingskosten maakt en investeert in bouw- en woonrijpmaken. Deze kosten worden geacht binnen de grondexploitatie rendabel te zijn dan wel afgedekt te worden uit van particuliere ontwikkelaars te verkrijgen bijdragen (te doen gebruikelijk te ontvangen via exploitatieovereenkomsten). Daarnaast beheert en exploiteert het grondbedrijf gronden en panden die (nog) niet getransformeerd worden tot bouwgronden. Ook hierbij zijn soms investeringen noodzakelijk. Deze investeringen worden geacht rendabel te zijn uit jaarlijks te verkrijgen huuropbrengsten dan wel uit een eventuele verkoopopbrengst op termijn.

Openbare ruimte, water en groen

24. Vervanging auto's

Het betreft routinematige vervangingsinvesteringen van auto's en machines ten behoeve van beheer van de openbare ruimte waarmee in de exploitatie rekening is gehouden.

25. Vervanging winterdienst

Het betreft routinematige vervangingsinvesteringen van materieel waarmee in de exploitatie van de winterdienst rekening is gehouden.

26. Projecten vitaliseringsplan

Onder de noemer van "vitalisering" wordt de veroudering van de openbare ruimte structureel aangepakt. De aanpak gaat uit van een integrale werkwijze. Het betreft het technisch, functioneel of kwalitatief vernieuwen van de openbare ruimte door zo nodig wijzigen van de inrichting en waar nodig toepassen van nieuwe materialen.

27. Inrichting werven

De gemeente kent nog 2 gemeentewerven (Poeldonk en Maashoeve). Ten behoeve van de bedrijfsvoering zullen enkele aanpassingen worden gedaan. Met name betreft het investering op het gebied van toegang (poort).

28. Maatregelen openbare ruimte binnenstad

Het betreft hier projecten in de binnenstad die meeliften met andere initiatieven. Het budget zal aangewend worden voor een bijdrage aan projecten die vanuit groot onderhoud op het schema van de afdeling Beheer & Programmering voorkomen en waarvoor middelen nodig zijn die boven het normale onderhoud uitstijgen. Het budget wordt aangewend voor

projecten in de openbare ruimte van de brede binnenstad, tevens voor kleine openbare ruimte projecten uit het planteam Erfgoed en het Zuid Willempark.

29. Kleine inrichtingsprojecten openbare ruimte

De post wordt aangewend voor een uiteenlopend aantal kleinschalige projecten, die niet afzonderlijk zijn voorzien in het investeringsplan. Vaak gaat het om voor bewoners gevoelige zaken.

30. Zuid-Willemspark

In juli 2017 heeft uw raad het Inspiratiedocument Zuid-Willemspark unaniem vastgesteld. De Tabel Uitvoeringsprogramma maakte als bijlage onderdeel uit van dit raadsvoorstel. In die tabel staan de diverse deelprojecten en bijbehorende kostenramingen benoemd en uitgesplitst naar een korte, middellange en lange termijn. De middellange termijn bevat 2 raadsperiodes en beslaat de periode 2019-2026, de lange termijn bevat de doorkijk voor de periode daarna. Jaarlijks is een bedrag opgenomen, om de beoogde fysieke ingrepen ten behoeve van de totstandkoming van het parkconcept te kunnen plegen. Aanvullend op deze middelen worden ook bestaande andere budgetten benut voor de realisatie van het park (bijv. Bomenplan).

31. Groene Delta

De investeringsgelden worden aangewend voor de uitvoering van en in navolging op het Uitvoeringsprogramma De Groene Delta 2. Dit vraagt extra investeringen vanwege de complexe aanpalende opgaven (o.a. energietransitie, water en landbouwtransitie). Dat betekent extra investeringen in o.a. het Engelermeer, De Bossche Veldjes en de aanleg van nieuwe natuur.

32. Vergroenen omgeving

Met het beleid rondom het versterken van laanstructuren wordt het groene karakter van de gemeente vormgegeven. Hiervoor worden jaarlijks meerdere boomprojecten uitgevoerd. Tegelijkertijd is er een nieuwe vraag voor het vergroenen van de stad. Klimaatadaptatie is een actueel thema en gaat over het aanpassen van de bebouwde omgeving aan een veranderd klimaat. Groen kan hierbij een rol spelen bij het bufferen van water, het temperen van de temperatuur en het zuiveren van lucht. Dat is vastgelegd in het beleidsplan 's-Hertogenbosch Groen en Klimaatbestendig. In het uitvoeringsprogramma zijn groenstructuren, de vergroeningsopgave en groene maatregelen opgenomen die vanaf 2021 worden uitgevoerd. De gebiedspaspoorten die in 2023 opgeleverd worden, nemen we hiervoor als uitgangspunt. Specifiek zullen we hierbij ook aandacht hebben voor de aanleg van groene groenstructuren.

33. Klimaatbos

Betreft realisatie van een klimaatbos tussen de Groote Wielen en de Grintweg. Uitwerking en invulling van dit klimaatbos dient nog plaats te vinden

34. Diverse reparaties en aanpassingen

Om de levensduur van de riolering op te rekken tot een geschikt vervangingsmoment,

voeren we rioolreparaties uit. Daarnaast treffen we maatregelen die voortkomen uit klachten en rioolinspecties. Deze hebben voornamelijk betrekking op huis- en kolkaansluitingen.

35. Vervanging riolering algemeen

Het vervangen van riolering voeren we uit in combinatie met andere werkzaamheden in de openbare ruimte (werk met werk maken). Voorbeelden zijn projecten uit het Vitaliseringsplan, herontwikkelingsgebieden en renovatie van wegen.

36. Afkoppelen van hemelwater: Algemeen bij herinrichting

We richten ons bij wijken, waar de riolering aan vervanging toe is, op vitalisering van de openbare ruimte. De wijk Orthen en delen van West zijn daar twee voorbeelden van. Waar mogelijk streven we bij renovaties van wegen en openbaar terrein naar afkoppelen van openbaar gebied in combinatie met het afkoppelen van de voorzijdes van woningen en gebouwen. Met de afkoppelprojecten leveren we tevens een bijdrage aan mooi en beleefbaar water.

37. Aanleg groen tbv waterberging.

Om te anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering, is het noodzakelijk anders met het water- en rioolsysteem om te gaan. Het ontkoppelen van vervuilde en schone waterstromen is daarbij een primaire opgave. Voor het realiseren van klimaatrobuust waterbeheer gaan we hemelwater bovengronds lokaal vasthouden, bergen en infiltreren. Dit vraagt minder verharding en meer groen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de vergroeningsambitie, zoals vastgesteld in het beleid “’s-Hertogenbosch Groen en Klimaatbestendig”, voor zover passend binnen de kaders van de gemeentelijk watertaken.

Bereikbare stad

38. Fietsplan

Het fietsnetwerk van de gemeente is sterk in ontwikkeling. We zien een steeds groter aantal fietsers, die ook vragen op een opwaardering van het netwerk. We stimuleren deze ontwikkeling aangezien de fiets als actieve en gezonde modaliteit goed past bij onze gemeente. De afgelopen jaren zijn verschillende snelfietsroutes ontwikkeld. Door kostenstijgingen, interne capaciteit en regionale afstemming is de uitvoering van enkele routes vertraagd. De komende jaren programmeren we middelen voor de route naar Eindhoven. De route naar Veghel is door de regio op de langere termijn geschoven.

Op basis van de analyse van de fietsroutes van en naar de kernen (motie) en de aandachtspunten die daaruit zijn gekomen, zijn we nu voor de komende jaren (in afstemming met onderhoud) een planning aan het maken om op de routes verbeteringen uit te voeren. Daarbij betrekken we ook een extra wens vanuit het college om te werken aan het fietsnetwerk. Onderdeel van deze investeringspost zijn ook de investeringen in het kader van het NOVEX programma waar geïnvesteerd wordt in de fietsstructuur in en rondom de spoorzone.

39. Aanpak onveilige infrastructuur

Het verkeersveiligheidsplan is in 2021 vastgesteld. Hoewel het goed gaat met de verkeersveiligheid in onze gemeente, vinden nog steeds ongevallen plaats op gemeentelijke

wegen. Ons beleid is gebaseerd op de volgende werklijnen:

- Infrastructuur: op basis van de risicoanalyse worden jaarlijks een aantal locaties aangepakt. Daarbij stemmen we onze aanpak af op planningen van beheer en onderhoud om de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in te zetten.
- Educatie en gedrag: dit is een continu proces waarbinnen we projecten en programma's stimuleren bij met name scholen en sportverenigingen en onze focus ligt op fietsveiligheid.
- Handhaving en samenwerking: in samenwerking met politie en OM stemmen we handhavingsacties af. Daarnaast hebben we contact via wijkraden en bewonersgroepen om onveiligheid te signaleren en middels campagnes of andere maatregelen aan te pakken.
- Technologie: we gaan door met het stimuleren van initiatieven en innovatie op technologisch gebied om verkeersveiligheid te stimuleren.

40. Verkeersmaatregelen

Veelal komen op basis van praktijksituaties wensen tot verbetering van verkeerssituaties en het parkeren naar voren, die niet expliciet zijn voorzien in het investeringsplan. Vaak gaat het om voor bewoners en wijkraden gevoelige zaken die om een (snelle) oplossing vragen. Te denken valt aan verkeersmaatregelen vanuit het wijkgericht werken en de aanleg van diverse parkeervoorzieningen. Dit kunnen maatregelen zijn vanuit verkeersveiligheid, echter ook gericht op doorstroming, fiets of lopen.

41. Verkeersregelininstallaties (VRI's)

Op basis van de beschikbare middelen kunnen er jaarlijks een aantal VRI-installaties worden vervangen. Op dit moment zijn er circa 65 installaties in beheer en eigendom van de gemeente. Per jaar wordt bezien welke installaties aan vervanging toe zijn; dit kan per jaar verschillen aangezien gebreken onverwacht kunnen optreden. Gemiddeld worden er twee installaties per jaar omgebouwd tot iVRI's (intelligente verkeersregelininstallaties).

42. Verkeersmanagement

Met verkeersmanagement kunnen we via data en verkeerssystemen het verkeer beter over de beschikbare infrastructuur verdelen en geleiden. Voor de komende jaren blijven we investeren in het op orde krijgen van en uitbreiden van data ten behoeve van monitoring. Vanuit het netwerk gecoördineerd verkeersmanagement A2 doen we ervaringen op voor het slimmer sturen van het verkeer over het stedelijke en regionale wegennet. Hieruit komen voorstellen voor aanpassingen aan locaties met bijvoorbeeld verkeerslichten voor een betere stedelijke doorstroming.

43. Mobiliteit binnenstad

De mobiliteitsaanpak Brede Binnenstad kent een groot aantal maatregelen die integraal toewerken naar een leefbare en klimaatbestendige stad waar de nadrukkelijke aanwezigheid van gemotoriseerd verkeer wordt gereduceerd. Enkele belangrijke maatregelen hierbinnen worden de komende jaren nader uitgewerkt: het voorkomen van doorgaand verkeer over de binnenstadsring en invoeren van een selectief toegangssysteem in de historische binnenstad (dit betreft zowel het actualiseren van het bestaande systeem als een nieuwe zone binnen de binnenstadsring). Daarnaast lopen er allerlei kleinere initiatieven. Uit deze nadere uitwerking volgt eventueel aanpassing van de afschrijvingstermijn wat leidt tot een lager investeringsbedrag.

44. Herinrichting knooppunt Zandzuigerstraat

Dit project is onderdeel van het totale NOVEX programma. De herinrichting betreft de afwaardering van auto-infrastructuur ten gunste van fietsstructuur, vergroening en woningbouw. Door herinrichting van dit knooppunt kan de vrijkomende ruimte benut worden ten behoeve van ca 100 extra woningen.. Met de verdere uitwerking van het project zal blijken of de nu opgenomen kostenraming met aangegeven (gedeeltelijke) dekking haalbaar zijn.

45. Uitbreiding snelfietsroute Zaltbommel-'s-Hertogenbosch voor hulpdiensten

Binnen het lopende project snelfietsroute Zaltbommel- 's-Hertogenbosch wordt ter plaatse van de verbinding tussen de Bossche Stadsdelta en snelfietsroute F2 de route geschikt gemaakt voor hulpdiensten. Dit project is onderdeel van het bestuursakkoord en opgenomen in het totale NOVEX programma.

46. Versterken HOV structuur

Het versterken van HOV-structuur is onderdeel van totale NOVEX programma. Het gaat hier om het creëren van snelle OV-verbindingen tussen het HOV-netwerk enerzijds en grote werklocaties en buitenwijken anderzijds (sneldiensten met minimale stops).

47. Herinrichting Parallelweg en Magistratenlaan

Herinrichting van de Parallelweg en Magistratenlaan is onderdeel van het totale NOVEX programma. Met de herinrichting van de Magistratenlaan wordt meer ruimte gemaakt voor doorstroming (voor actieve mobiliteitsvormen) van het langzaam verkeer in combinatie met vergroening en meer verblijfskwaliteit. De route over de parallelweg is een belangrijke verbinding van het station met de nieuwe gebiedsontwikkelingen in de noordelijke spoorzone. Met de herinrichting van de Parallelweg ligt de nadruk op voetgangers, fietsers, vergroening en verblijfskwaliteit.

Algemene toelichting investeringen Stadstoezicht

Uitgangspunt voor de investeringen in het parkeren zijn de door de raad vastgestelde definities met betrekking tot basisvoorzieningen. De opgevoerde voorstellen betreffen noodzakelijke investeringen voor de organisatie van het parkeren. Deze worden gedekt binnen de exploitatie parkeren.

48. Vervanging scanauto e-parkeren

In 2021 is de scanauto voor het digitaal parkeren in gebruik genomen. Deze scanauto heeft een geschatte levensduur van 3 jaar en zal in 2024 vervangen moeten worden.

49. Vervanging parkeerautomaten straatparkeren

In 2026 zijn de parkeerautomaten op straat aan vervanging toe. De aanbesteding zal plaatsvinden in 2025. Er zal worden gekozen voor één leverancier. Bij de keuze voor nieuwe

apparatuur sluiten we aan bij de technologische ontwikkelingen (digitalisering). Hierbij is reeds rekening gehouden met een verminderd aantal automaten op straat. Voor de vervanging van 180 parkeerautomaten is een investeringskrediet nodig van € 1.629.000. De afschrijvingstermijn is 8 jaar.

50. Vervanging parkeerautomaten parkeergarages transferia

In 2026 zijn de parkeerautomaten van de parkeergarages en transferia aan vervanging toe. De aanbesteding zal, evenals de vervanging van de parkeerautomaten op straat, plaatsvinden in 2025. Ook hier zal worden gekozen voor één leverancier. Voor de vervanging van de parkeerapparatuur in de parkeergarages is naar verwachting een investeringskrediet nodig van € 1.629.000. De afschrijvingstermijn is 8 jaar.

51. Fietsen parkeertoezicht E-parkeren

In 2021 zijn elektrische fietsen aangeschaft om achter de scanauto van parkeerhandhaving aan te rijden om een eerste controle op de gescande overtredingen uit te voeren. Deze fietsen zijn in 2026 aan vervanging toe. Levensduur 5 jaar.

52. Vervanging scansysteem mobiele handhaving e-parkeren

Het scansysteem dat op de scanauto is aangebracht heeft een geschatte levensduur van 5 jaar en zal in dat geval in 2027 aan vervanging toe zijn.

Sport en recreatie

53. Bouwkundig en installatietechnisch onderhoud Sportiom

Met ingang van 2019 is een nieuwe exploitant gestart in het Sportiom met gewijzigde afspraken over de instandhouding van het pand. Voortaan is de gemeente financieel verantwoordelijk voor groot bouwkundig onderhoud, renovaties en vervanging van technische installaties in het Sportiom. De exploitant verzorgt het dagelijks huurderonderhoud. Dekking van de investeringen vindt plaats binnen de financiële ruimte binnen het product Sportiom, begroting Sport en Recreatie. De btw wordt volledig verhaald bij de fiscus.

54. Sportzaal Noordoosthoek Groote Wielen

Momenteel is gestart met de realisatie van de wijk Centrum en aansluitend met de wijk Tuinrijk in de Groote Wielen. Hierop aansluitend wordt in 2024/2025 in de noordoosthoek van de Groote Wielen een nieuwe woonwijk aangelegd met een omvang van 2.000-3.000 woningen. Op basis van deze omvang wordt een capaciteit aan primair onderwijshuisvesting geraamd van 1.000 – 1.500 leerlingen (1 leerling per 2 woningen). Afhankelijk van de omvang van de scholen voorzien we in een permanente behoefte van 2 scholen (tot mogelijk 3 scholen in de piek). Gekoppeld aan de behoefte aan onderwijshuisvesting is de behoefte aan bewegingsonderwijs. Daarvoor is een nieuwe sportzaal (2 gymeenheden) nodig die wordt gebouwd in één school en wordt gebruikt door beide scholen.

55. Actualiseren binnensportaccomodaties

56. Actualiseren openlucht sportaccommodaties

De jaarlijkse posten actualisatie zijn bedoeld om in accommodaties en sportvoorzieningen aanpassingen en verbeteringen van (sport)technische en bouwkundige aard te kunnen aanbrengen die niet in het onderhoudsprogramma zijn opgenomen maar wel essentieel zijn voor het functioneel en bij de tijd houden van onze sportaccommodaties. Om in te kunnen spelen op marktontwikkelingen, wettelijke eisen en veranderende behoeften, wordt jaarlijks bepaald welke aanpassingen en/of verbeteringen in het opvolgende jaar het meest urgent zijn. De gemiddeld afschrijvingstermijn van deze investeringen is 20 jaar. Bij deze investeringen wordt een beroep gedaan op de SPUK rijksregeling voor wat betreft de sportaccommodaties en voorzieningen. Investeringen in de openlucht recreatie en openbare ruimte blijven compensabel via BCF

57. Toplagen: HC Den Bosch

58. Toplagen: BLC

Een kunstgrasveld bestaat uit een onderbouw en een toplaag (de feitelijke kunstgrasmat). De toplaag slijt door het gebruik en daardoor moet de toplaag gemiddeld iedere 10-12 jaar worden vervangen. De daadwerkelijke levensduur is afhankelijk van de intensiteit van gebruik. Als een toplaag niet tijdig wordt vervangen kan de mat worden afgekeurd door de sportbond en mag niet langer bespeeld worden. Bij de volgende verenigingen moet de toplaag in de komende jaren vervangen worden om te blijven voldoen aan functionele en veiligheidseisen en om afkeuring te voorkomen:

Voetbalvereniging BLC (2024, afschrijvingstermijn 10 jaar).

Hockeyclub Den Bosch (2024 en 2025, afschrijvingstermijn 10 jaar). Eerder heeft de Raad krediet beschikbaar gesteld voor de vervanging van twee toplagen van watervelden.

Hockeyclub Maliskamp (2025, afschrijvingstermijn 10 jaar)

LTV Nuland (2026, afschrijvingstermijn 10 jaar)

De BTW wordt aangevraagd bij het Rijk via de SPUK regeling.

59. Kleedlokalen HC Den Bosch; renovatie

De kleedlokalen bij HC Den Bosch zijn gebouwd in 2000 en zijn toe aan een grote renovatie waarbij ook duurzaamheidsmaatregelen betrokken worden. Afschrijving in 20 jaar. De BTW wordt aangevraagd bij het Rijk via de SPUK regeling.

60. Kunstgras Noordoosthoek Groote Wielen; onderbouw

61. Kunstgras Noordoosthoek Groote Wielen; toplaag

Vanaf 2024 wordt het laatste kwadrant van de Groote Wielen, de Noordoosthoek, gebouwd. Tot 2035 gaat het om ongeveer 4.000 extra woningen. De ontwikkeling betekent ook een forse groei van het aantal sporters aan de oostzijde van de gemeente. Voor de voetbalsport houden we rekening met ongeveer 600 nieuwe leden. Dit komt boven op de groei die de afgelopen jaren al heeft plaatsgevonden. Het complex van OJC Rosmalen heeft nog ruimte om een gedeelte van deze groei op te vangen. Op termijn zal er een tekort aan voetbalvelden ontstaan. Om de groei van het aantal nieuwe voetballers uit dit uitbreidingsgebied op te kunnen vangen dienen we in overleg met de voetbalverenigingen te zoeken naar optimalisering en intensivering van de reeds beschikbare veldcapaciteit in de gemeente eventueel aangevuld met de aanleg van een extra (kunst)grasveld.

62. Toplagen: HC Maliskamp

63. Toplagen: LTV Nuland

Zie toelichting bij post 57 en 58

64. Actualiseren Kwekelstijn

De jaarlijkse posten actualisatie zijn bedoeld om in accommodaties en sportvoorzieningen aanpassingen en verbeteringen van (sport)technische en bouwkundige aard te kunnen aanbrengen die niet in het onderhoudsprogramma zijn opgenomen maar wel essentieel zijn voor het functioneel en bij de tijd houden van onze sportaccommodaties. Om in te kunnen spelen op marktontwikkelingen, wettelijke eisen en veranderende behoeften, wordt jaarlijks bepaald welke aanpassingen en/of verbeteringen in het opvolgende jaar het meest urgent zijn. De gemiddeld afschrijvingstermijn van deze investeringen is 20 jaar. Bij deze investeringen wordt een beroep gedaan op de SPUK rijksregeling voor wat betreft de sportaccommodaties en voorzieningen. Investeringen in de openluchtrecreatie en openbare ruimte blijven compensabel via BCF

65. Kunstgras onderbouw en toplaag

Investeringskredieten voor aanleg van kunstgrasvelden uit het Bestuursakkoord.

66. Voertuigen

Er zijn twee voertuigen die technisch en economisch afgeschreven zijn en in 2027 vervangen dienen te worden. Afschrijvingstermijn 8 jaar.

67. Toplagen: HC Maliskamp en Wilhelmina

Een kunstgrasveld bestaat uit een onderbouw en een toplaag (de feitelijke kunstgrasmat). De toplaag slijt door het gebruik en daardoor moet de toplaag gemiddeld iedere 10-12 jaar worden vervangen. De daadwerkelijke levensduur is afhankelijk van de intensiteit van gebruik. Als een toplaag niet tijdig wordt vervangen kan de mat worden afgekeurd door de sportbond en mag niet langer bespeeld worden. Bij Wilhelmina en Hockey Maliskamp moet de toplaag in 2026 vervangen worden om te blijven voldoen aan functionele en veiligheidseisen en om afkeuring te voorkomen.

68. Toplagen: FC Engelen (meerkosten)

Het kunstgrasveld op het voetbalcomplex van FC Engelen is in 2019 vervangen. Het veld voldoet niet waardoor het veld eerder dan gebruikelijk in 2025 vervangen dient te worden. Deels wordt dit gedekt vanuit de garantieregeling. De doorontwikkeling van het kunstgras gaat echter zo snel dat er ondertussen vanuit milieu en duurzaamheid perspectief gezien betere kunstgrasmatten op de markt zijn gekomen. Vanuit milieu oogpunt moeten we kiezen voor een beter en duurzamer alternatief tegen een meerprijs.

69. Aanpassing klimaat en verduurzaming (energiebesparing) zwembad Kwekelstijn

De luchtvochtigheid in het recreatiebassin is te hoog voor personeel en bezoekers. Om tot aanvaardbaar klimaat te komen is het noodzakelijk en verplicht volgens de ARBO wet dat de technische installatie die hiervoor zorgt wordt aangepast en uitgebreid. Per saldo is een investering van € 180.000, -- inclusief btw nodig voor deze aanpassing. Afschrijving in 15 jaar.

70. Aanpassing klimaat en verduurzaming (energiebesparing) zwembad Kwekelstijn

De 2 aanwezige warmtepompen zijn technisch nagenoeg versleten en aan vervanging toe. Nieuwe warmtepompen met een hogere capaciteit dan nu, leiden tot een besparing op het gasverbruik. De hogere investeringskosten (vervanging is opgenomen in de

onderhoudsvoorziening) bedragen € 60.000,-- inclusief btw. Afschrijving in 10 jaar. Het betreft een rendabele investering door een jaarlijkse besparing op gasverbruik.

71.Actualiseren (openlucht)recreatie

Zie toelichting bij post 64.

72.Aanschaf boot

De boot met buitenboordmotor is in 2026 afgeschreven. Afschrijvingstermijn 8 jaar.

Energie, duurzaamheid en milieu

73.Vervanging / nieuwe voertuigen Afvalstoffendienst

Dit betreft rendabele jaarlijkse routine-investeringen in het wagenpark van de Afvalstoffendienst. Hierbij wordt uitgegaan van een levensduur van 8 jaar voor een inzamelvoertuig. Jaarlijks wordt voor het eerstvolgende begrotingsjaar het benodigde bedrag opgevoerd voor de werkelijk te vervangen voertuigen waarvan de technische levensduur is bereikt.

74.Inzamelmiddelenbedrijfsmatig

De rendabele routine-investeringen voor vervanging en nieuwe investeringen in inzamelmiddelen (containers) bedragen gemiddeld jaarlijks € 360.000,-. Jaarlijks wordt voor het eerstvolgende begrotingsjaar het benodigde bedrag opgevoerd voor de werkelijk te vervangen inzamelmiddelen waarvan de technische levensduur is bereikt. Dit betreffen rendabele routine-investeringen voor vervanging en nieuwe investeringen in inzamelmiddelen (containers).

75.Vervanging ondergrondse containers

Voor de inzameling van het huishoudelijk afval zijn in 's-Hertogenbosch ook ondergrondse containers aangelegd. Deze containers dienen vervangen te worden waarvoor jaarlijks een bedrag nodig is waarin de prijsverhogingen zijn meegenomen. Vanaf 2025 wordt dit bedrag verhoogd tot € 880.000,- omdat vanuit de Afvalvisie meer ondergrondse containers worden geplaatst bij hoogbouw ter vervanging van in pandige verzamelcontainers en door meer plaatsingen van ondergrondse containers door maatwerk per wijk en nieuw te realiseren hoogbouw. De kosten van de investering worden terugverdiend binnen de exploitatie.

76.Vervanging afzuiging lasdampen

De huidige afzuiging voor lasdampen dient te worden vervangen voor de handhaven van een veilige werkomgeving. De kosten van de investering (€ 50.000) worden opgevangen binnen de exploitatie Garage van de Afvalstoffendienst.

77.Nieuw KCA-depot milieustation Treurenburg

De huidige opzet van de inzameling KCA op milieustation Treurenburg met een KCA-container voldoet niet meer. Een vaste opstelling zoals reeds gerealiseerd bij milieustation Rosmalen is veiliger en efficiënter. Ook moet de opslag voor KCA groter zijn dan die in Rosmalen door meer gebracht KCA. De kosten van de investering (€ 200.000) worden binnen de exploitatie van milieustation Treurenburg opgevangen door een efficiëntere werkwijze.

78.Logistiek zonder papier

Ter vermindering van de administratieve lasten, het realiseren van een efficiëntere werkwijze en het voorkomen van handmatige fouten wordt geïnvesteerd in een

automatiseringssysteem “Logistiek zonder papier”. De initiële aanschaf bedraagt € 50.000 en de bijbehorende lasten worden door een efficiëntere werkwijze binnen de Afvalstoffendienst opgevangen.

79. Duurzaamheid (incl. mobiliteit)

Binnen het Programma Duurzaam wordt geïnvesteerd in de verduurzaming van de gemeente. Voor de klimaat-en- energieopgave met een focus op het verduurzamen van de openbare ruimte van de te ontwikkelen aardgasvrije wijken. Duurzame mobiliteit wordt bevorderd via het actieplan duurzame mobiliteit waaronder slimme bevoorrading binnenstad en het bevorderen van duurzame mobiliteitsconcepten.

Cultuurhistorische kwaliteit

80. Verbetering monumentale panden

Dit betreft arbeidsintensieve specialistische werkzaamheden aan onderdelen en toegepaste materialen die niet bij andere panden voorkomen, zoals natuurstenen ornamenten en afdeklijsten, voegwerk, koperen goten en afvoeren en houten constructie-elementen (o.a. bestrijding aantasting door houtborende insecten in kapconstructies en balklagen). Bovendien zijn monumentale gevels voor de aantrekkingskracht van de stad op de toeristen van groot belang. In het rapport “Markt ontwikkelingsplan Cultuurhistorisch Toerisme 's-Hertogenbosch” (KPMG) wordt dit belang onderstreept.

81. Restauratie monumenten

Voor het verlenen van bijdragen in het kader van de restauratie van woonhuismonumenten wordt jaarlijks een bedrag opgenomen. Naast de verantwoordelijkheid van de eigenaren heeft de gemeente in samenwerking met rijk en provincie mede de verantwoordelijkheid voor het beheersbaar houden van de cultuurhistorische kwaliteit van het monumentenbestand.

Het rijk voorziet in instandhoudings-, onderhouds- en restauratiesubsidie voor rijksmonumenten van nationaal belang. De provincie verleent instandhoudings- en restauratiesubsidie voor rijksmonumenten en gebiedsontwikkeling van bovenlokaal belang. Deze gemeentelijke middelen zijn bedoeld voor restauratiesubsidie voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden.

82. Ruimtelijke erfgoedontwikkeling

De ontwikkeling en het toekomstbestendig maken van erfgoed in 's-Hertogenbosch is van grote betekenis. Niet alleen in economisch, toeristisch, ruimtelijk en sociaal opzicht, maar ook om inhoud te geven aan onze ambities op het vlak van duurzaamheid. Kennis van cultuurhistorie levert inspiratie en inzicht om de gemeentelijke inzet op energietransitie en klimaatadaptatie te versterken.

Specifiek worden de volgende projecten voorbereid en/of uitgevoerd:

Planvoorbereiding van een herkenbare liniedijk met hoornwerken in de Henriettewaard als onderdeel van de Linie 1629; een bijdrage aan consolidatie, herstel en recreatieve ontsluiting van het fort Crèvecoeur; planvoorbereiding van de Schans Deuteren; herstel redoute De Herven; herinrichting openbare ruimte om het Kruithuis en herstel van het Geweermakershuisje; opstappunt Binnenhaven; realisatie overpad langs de Stads-Aa met ravelijn; fase 2 Wilhelminaplein: zichtbaar maken Bastion Deuteren in combinatie met aanleg langzaam verkeersbrug; initiatieffase waterknooppunt Citadel inclusief ravelijn (momentum Bossche Stadsdelta)

83. Dienstvoertuig Erfgoed

In 2024 is het noodzakelijk voor de afdeling Erfgoed een nieuw dienstvoertuig aan te schaffen als vervanging van de huidige verouderde dieselbus, die per 1 januari 2025 niet meer de binnenstad in mag. De bus wordt gebruikt voor vervoer van bouwhistorische en archeologische objecten naar het depot in Cromvoirt, naar externe restauratoren en materiaalspecialisten en naar onderzoeks- en tentoonstellingslocaties. Na ingebruikname van het Erfgoedcentrum zal het voertuig tevens ingezet worden voor dagelijks vervoer van archiefstukken tussen de archiefbewaarplaats (nu nog Bloemenkamp, vanaf 2024/2025 op nieuwe nog te bepalen locatie) en de studiezaal in de Bethaniestraat. Met de aanschaf van een bus zal rekening gehouden worden dat deze duurzaam en elektrisch is en met voldoende actieradius en laadcapaciteit (rolcontainers archief).

Ruimte voor economie en voorzieningen

84. Aanpassing panden (bulk)

Via het investeringsplan wordt een structureel bulkkrediet voor aanpassing panden aangevraagd, bedoeld voor rendabele investeringen van de panden van Maatschappelijk Vastgoed. Het doet zich vaak voor dat rendabele investeringen moeten worden gedaan in verband met wijzigingen op korte termijn in het gebruik van het pand.

Werk en inkomen

85. Wagenpark vervanging

Vervangingsinvesteringen en elektrificeren van auto's. Hierdoor kunnen de brandstof- en onderhoudskosten gereduceerd worden

86. Diverse machines productie afdeling Groen

Vervanging machines en materieel afdeling Groen t.b.v. productie.
Aanschaf nieuwe machines vanwege uitbreiding werkzaamheden t.b.v. productie

87. Diverse machines Vindingrijk

Vervanging diverse machines voor inrichting backoffice en winkel.

88. Vervanging installaties Vindingrijk

Vervanging installaties voor inrichting backoffice en winkel.

89. Diverse machines productie afdeling Industrie

Vervanging van machines bij unit Industrie t.b.v. productie.

90. Diverse machines productie afdeling Post

Vervanging scooters en aanschaf elektrische fietsen t.b.v. postbezorging

91. Diverse machines productie afdeling Industrie

Vervanging van machines bij unit Industrie t.b.v. productie.

92. Automatisering en software

Software aan te schaffen om processen efficiënter te maken, daardoor worden er minder uitvoeringskosten gemaakt.

Software aan te schaffen om aan noodzakelijke wet en regelgeving te voldoen binnen het sociaal domein.

Gelijke kansen op financiële zelfredzaamheid

93. Vernieuwing vloer voedselbank

Daarnaast heeft de Voedselbank al eerder aangegeven te weinig ruimte te hebben voor hun activiteiten op de huidige locatie aan de Jagersheuvelstraat. Dit in combinatie met de grote stijging in het aantal klanten, heeft ons ertoe aangezet om mee te kijken naar een nieuwe locatie. Er is een locatie aan de Waalstraat op het oog. Hier is voldoende ruimte voor het magazijn en daarnaast het supermarktmodel. Deze locatie heeft echter een hogere huurprijs en vraagt aanpassingen in het gebruik, om het geschikt te maken. We verwachten dat dit de komende jaren tot een hogere bijdrage van de gemeente zal leiden. Om de beoogde locatie voor de voedselbank op de Waalstraat gereed te maken voor gebruik dient de vloer te worden vernieuwd. De inschatting is dat dit een investering vergt van ca. 100.000 euro in dit gemeentelijk vastgoed.

Beleggingen en overige baten en lasten

94. Herinrichting binnentuin STK

Het Stads kantoor beschikt over twee binnentuinen die toegankelijk zijn voor medewerkers en fungeren als visitekaartje voor zowel zakelijk bezoek (tuin plaza restaurant) als inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch (tuin burgerplaza). Al enkele jaren is bekend dat de kastanjeboom van de binnentuin die grenst aan de burgerplaza ziek is. Deze boom moet dus binnen afzienbare tijd weggehaald worden en op basis van de wetgeving (herplantingsplicht) vervangen worden. Dat gaf de aanleiding om te onderzoeken of beide tuinen nog binnen de (toekomstige) doelstellingen van de Gemeente 's-Hertogenbosch vallen. Dat blijkt niet het geval.

Met de gewenste herinrichting creëren we meer biodiversiteit, geven we meer ruimte aan groen, stimuleren we meer gebruik door slimmere inrichting en herstellen we gebreken. Ook krijgt lokale kunst/cultuur aandacht een plek in de tuinen, waarmee we bijdragen aan Cultuurstad van het Zuiden.

De kosten voor beide tuinen zijn geraamd op € 350.000. Deze kosten bestaan uit herplanting, herinrichting, de complexe aan- en afvoer van materialen gezien de ligging en archeologisch onderzoek. SO Leefomgeving heeft in opdracht van FZ het ontwerp en kostenraming opgesteld.

95. Vervanging inventaris STK

Een deel van de tafels en stoelen van diverse teamruimtes op de domeinen binnen het Stads kantoor zijn aan vervanging toe. Bij de herinrichting van het Stads kantoor zijn deze tafels en stoelen hergebruikt maar niet vervangen. De hiermee gepaarde kosten bedragen € 90.000 en worden gedekt uit de reserve inventaris.

96.Vervanging AED's

De gemeente werkt samen met de stichting Hart Veilig. De gemeente heeft een certificaat Hart Veilig. Dit houdt in dat er binnen een straal van 500 meter in de gemeente altijd een AED beschikbaar is. De gemeente heeft op dit moment 56 gemeentelijke AED's in bezit. Uit inventarisatie is gebleken dat gedurende 2022-2025 het merendeel van deze AED's vervangen moet worden.

Deze post is in 2022 gemeld op het IP en toen in tranches goedgekeurd. Dit is de tranche voor 2024 en 2025.

97.Vervanging koffieautomaten

Het contract met de huidige leverancier van de koffieautomaten loopt in 2024 af. Na zeven jaar hebben de koffieautomaten het eind van hun technische levensduur bereikt en neemt het risico op storingen en uitval significant toe. Het gaat om 30 koffieautomaten van circa € 8.500 per stuk voor de locaties Stads kantoor, Stadhuis/Bestuurscentrum en het Erfgoedcentrum. Het nog gevraagde bedrag is, rekening houdend met een restantkrediet, € 230.000 dat gedekt wordt uit de reserve inventaris.

98.Vervanging roomguides

Eind 2023/begin 2024 maken we de overstap naar een nieuw facilitair managementsysteem. Om dit systeem goed te laten samenwerken met het reserveringssysteem voor de vergaderruimtes is het noodzakelijk om de, inmiddels afgeschreven, roomguides bij deze ruimtes te vervangen. De kosten worden gedekt door de reserve inventaris (€ 40.000).

99.Investerings ICT-plan

De investeringen ten behoeve van ICT zijn gebaseerd op het ICT plan 2024 tot en met 2027 en bedragen voor deze periode in totaal € 8,8 miljoen. De investeringen worden gedekt vanuit de reserve ICT.

100.Investerings rondom huisvesting

Kleine aanpassingen aan nieuwbouw WXL die niet voorzien zijn in de stiko.